

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток економічної науки постійно перебував у визначенні проблем ефективності впливу державного управління на економічну систему зокрема та економічний добробут в цілому. Останнім часом, підходи науковців щодо державного управління економікою значно розширилися, однак, не зважаючи на це, всі вони ґрунтуються на класичній та кейнсіанській теоріях. Зміни в напрямку посилення глобалізаційних процесів світового господарства, у наукових колах, вважають приводом для звуження функцій держави щодо регулювання економічних процесів. Підвищення впливу державних інститутів на економіку з позицій якості характеризується, насамперед, застосуванням спеціальних інструментів, здатних мінімізувати та / або усунути загрози зовнішнього та внутрішнього середовища, забезпечуючи належний рівень економічного зростання.

Втручання держави в побудову нової економічної системи повинно бути раціональним, адже, роль держави в даних умовах, проявлятиметься, по-перше, з організаційних позицій – в частині формування цілей та завдань щодо переходу до іншої економічної системи, а також визначення відповідальності за виконання таких завдань; по-друге, з функціональних позицій – в частині визначення функцій державних інститутів щодо забезпечення впровадження та розвитку положень нової економічної системи, а також здійснення господарської діяльності суб'єктів господарювання державної форми власності у встановлених межах щодо реалізації визначених засад; по-третє, з позицій забезпечення потреб – в частині забезпечення економічних потреб, екологічної безпеки та соціального розвитку як окремого громадянина, так і суспільства в цілому.

Значення держави в умовах трансформаційних перетворень традиційної моделі економіки в забезпеченні реалізації положень альтернативних економічних систем, буде значно підсилюватися зважаючи на суперечливість результатів таких трансформацій. Очевидно, що суб'єкти господарювання, особливо великий бізнес, взявши на себе відповідальність щодо поліпшення, наприклад, екологічної ситуації, проваджуючи діяльність, засновану на положеннях циркулярної економіки, сприятимуть пришвидшенні процесів трансформації вітчизняної економічної системи. Однак, в таких умовах, без участі держави як інституту регулювання економічних перетворень, процес трансформації економіки не матиме належного прогресу. Така ситуація викликана негативними змінами, що супроводжують будь який трансформаційний процес як для країни та суспільства в цілому, так і для окремого громадянина. Зокрема, ризики, наприклад, викликані перетворенням традиційної моделі економіки на циркулярну, доцільно розглядати з позицій економічних, екологічних показників результативності та із соціальної точки зору. Визначення ризиків є актуальним питанням в частині впровадження нових концепцій, в даному контексті циркулярної економіки. Слід зазначити, що ризики, що супроводжують процес трансформації економічної системи – є

неконкретними подіями, а ймовірно можуть настати. Натомість, у разі переходу можливих подій у дійсність з'являється загроза. Таким чином, ризик є первинним порівняно із загрозою, і за певних умов, може трансформуватися у реальну загрозу та нести небезпеку по відношенню до конкретного явища, а також мати конкретні негативні наслідки. З метою уникнення переорієнтації ризиків у потенційну небезпеку та попередження можливих негативних наслідків, насамперед, необхідно правильно їх ідентифікувати. Окреслення природи ризиків дозволить розробити заходи щодо ефективного управління ними з метою забезпечення «безболісного» впровадження інших економічних систем. Вчасне реагування на можливе виникнення тих чи інших загроз є запорукою їх уникнення або ж мінімізації наслідків впливу.

Трансформація економіки до циркулярного типу матиме дуалістичний характер результатів: з одного боку, ефективно і раціонально впроваджені положення концепції циркулярної економіки здатні вирішити ряд проблем економічного, екологічного та соціального характеру, задовільнивши при цьому Цілі сталого розвитку; однак, з іншої сторони, без відповідного механізму державного управління, дані трансформаційні перетворення економічної системи, можуть суттєво посилити незадовільність становища нашої країни на шляху досягнення сталого розвитку. Адже, ризики, що супроводжуватимуть процес трансформації економіки до циркулярного типу, у випадку їх нехтування, а саме в контексті розробки дієвого механізму державного управління ними, можуть обернутися небезпечними наслідками, що стосуватимуться порушенням економічної рівноваги, екологічної безпеки та соціального консенсусу в цілому. У будь-якому середовищі, незважаючи на об'єкти управління, усі ризики є взаємозалежними, тобто ігнорування одного може спричинити коливання іншого або навіть їх сукупності, що спричинить, в свою чергу втрати, у тому числі і у інших системах. Така ситуація вимагає комплексного системного підходу щодо управління такими ймовірними подіями з метою їх недопущення.

З огляду на зазначене, у процесі впровадження циркулярної економіки як основної моделі національного виробництва, система управління ризиками з позицій держави, є одним із ключових індикаторів ефективності такої трансформації. Однак, враховуючи вплив впровадження циркулярної економіки не лише в частині економічної системи, а зачіпаючи екологічне та соціальне середовище, комплексна система державного управління ризиками такої трансформації, повинна базуватися на міждисциплінарних зв'язках, та із залученням провідних спеціалістів, представників різних галузей знань.